

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδότησης 137/2018
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΤΜΗΜΑ ΣΤ'**

Συνεδρίαση της 27^{ης} Ιουνίου 2018

Σύνθεση :

Πρόεδρος : Ιωάννης – Κωνσταντίνος Χαλκιάς, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη : Ιωάννης Διονυσόπουλος, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ., Παρασκευάς Βαρελάς, Γεώργιος Κανελλόπουλος, Βασιλική Τύρου, Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης, Γαρυφαλιά Σκιάνη, Γεώργιος Ανδρέου, Ευαγγελία Σκαλτσά, Βασίλειος Κορκίζογλου, Χαράλαμπος Μπρισκόλας, Νικόλαος Καραγιώργης και Αθανάσιος Θεοχάρης, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Άννα Διον. Κάντζια, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμός Ερωτήματος : Το έγγραφο με αριθμό πρωτ. Φ.951.3/6/283883/Σ.1837/17-6-2017 του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας / Γενικού Επιτελείου Ναυτικού / Ε' Κλάδου / Διεύθυνσης Ε3 / Τμήματος V, που υπογράφεται από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας.

Ερώτημα : Εάν το άρθρο 17 παρ. 1 του ν.δ/τος 398/1974 επιτρέπει την καταβολή από τον οικείο Ειδικό Λογαριασμό Αλληλοβοηθείας συμπληρωματικού εφάπαξ βοηθήματος στους αποστρατευθέντες από 1-7-2011 έως 31-7-2012 Αξιωματικούς, του οποίου (βοηθήματος) η βάση υπολογισμού, δηλαδή το ύψος των δικαιούμενων κατά την έξοδό τους από την Υπηρεσία αποδοχών, αναπροσαρμόστηκε αναδρομικά με τη διάταξη της περίπτωσης 38 β' της υποπαραγράφου Γ1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 σε συνδυασμό με την παράγραφο 12α του άρθρου 4 του ν. 4151/2013 και με δεδομένο ότι εξεδόθησαν νέα φύλλα μισθοδοσίας, κατ' εφαρμογή των πιο πάνω διατάξεων, με τα οποία μεταβλήθηκε το πραγματικό ύψος των δικαιούμενων αποδοχών κατά την ημέρα της εξόδου τους από την Υπηρεσία και τα οποία παράγουν έννομα δικαιώματα αναπροσαρμογής του

μερίσματος που προκαταβάλλουν τα Μετοχικά Ταμεία Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας από 1-8-2012 και εντεύθεν.

=====

Για το πιο πάνω ερώτημα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα ΣΤ'), γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό

Από το έγγραφο του ερωτήματος με αριθμό πρωτ. Φ.951.3/6/283883/Σ.1837/17-6-2017, τα συνημμένα σε αυτό έγγραφα και τα λοιπά στοιχεία του φακέλου, προκύπτουν τα εξής πραγματικά περιστατικά:

1. Οι Αξιωματικοί του Πολεμικού Ναυτικού (ΠΝ) και του Λιμενικού Σώματος (ΛΣ), μέτοχοι του Ειδικού Λογαριασμού Αλληλοβοήθειας Ναυτικού (εφεξής ΕΛΟΑΝ), οι οποίοι αποστρατεύτηκαν στις έκτακτες κρίσεις του Νοεμβρίου 2011, έλαβαν μειωμένο εφάπαξ βοήθημα σε σχέση με συναδέλφους τους, ίδιας προέλευσης, οι οποίοι είχαν αποστρατευθεί στις τακτικές κρίσεις του Μαρτίου 2011, καθόσον δεν έλαβαν μισθολογική προαγωγή λόγω του «παγώματος» των μισθολογικών προαγωγών, που επεβλήθη με το άρθρο 38 παρ. 5 του ν. 3986/2011.
2. Στην πιο πάνω κατηγορία εμπίπτουν και στελέχη που αποστρατεύθηκαν από 1-7-2011 έως 31-7-2012 και στα οποία καταβλήθηκε το εφάπαξ βοήθημα στις «παγωμένες» από 1-7-2011 αποδοχές τους, αφού κατά το διάστημα αυτό, είχε ανασταλεί η εφαρμογή των διατάξεων που αφορούν στη χορήγηση, μεταξύ άλλων και στους στρατιωτικούς, επιδόματος χρόνου υπηρεσίας και προσαυξήσεων λόγω μισθολογικών προαγωγών.
3. Μετά την άρση του παγώματος των μισθολογικών ωριμάνσεων, σύμφωνα με το ν. 4093/2012, τέθηκε το θέμα της αναπροσαρμογής του εφάπαξ βοηθήματος για τη συγκεκριμένη κατηγορία προσωπικού και την καταβολή του κατά περίπτωση προκύπτοντος συμπληρωματικού ποσού.
4. Το Γενικό Επιτελείο Ναυτικού (εφεξής ΓΕΝ) από τον Δεκέμβριο του 2012 είχε επισημάνει ότι είναι πρόπον και δίκαιο τα Ταμεία να προβούν στη ρύθμιση αναπροσαρμογής του εφάπαξ βοηθήματος με σκοπό την ίση μεταχείριση μεταξύ μετόχων με ίδιες εισφορές και μετοχική σχέση.
5. Η Διοικούσα Επιτροπή του ΕΛΟΑΝ αποφάσισε την 12 Φεβρουαρίου του 2013 τη χορήγηση συμπληρωματικού εφάπαξ λόγω μισθολογικής προαγωγής και

Handwritten signature

ΓΧ

αναπροσαρμογής του επιδόματος χρόνου υπηρεσίας, κατ' εφαρμογή των νόμων 4093/2012 και 4151/2012, στους αποστρατευθέντες πριν την 31-7-2012 Αξιωματικούς του ΠΝ και του ΛΣ. Η απόφαση αυτή διαβιβάστηκε στη Γενική Διεύθυνση Οικονομικού Σχεδιασμού και Υποστήριξης (εφεξής ΓΔΟΣΥ) του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας για τον συντονισμό και την έκδοση σχετικής οδηγίας λόγω διακλαδικότητας.

6. Η ΓΔΟΣΥ, με το έγγραφό της με αριθμό πρωτ. Φ.952/26/135579/Σ.2042/23-10-2013, υπέβαλε ερώτημα στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους σχετικά με το αν οι στρατιωτικοί που αποστρατεύθηκαν κατά το χρονικό διάστημα από 1-7-2011 μέχρι 31-7-2012 και στους οποίους, μετά την αποστράτευση τους χορηγήθηκε, με βάση συμπληρωματικά Φύλλα Διακοπής Μισθοδοσίας, επιπλέον ποσοστό στο επίδομα χρόνου υπηρεσίας, καθώς και προσαύξηση, λόγω μισθολογικής προαγωγής, χωρίς όμως δικαίωμα λήψης αναδρομικών διαφορών αποδοχών ενέργειας για το παραπάνω χρονικό διάστημα, (αν) δικαιούνται συμπληρωματικού εφάπαξ βοηθήματος από τους Ειδικούς Λογαριασμούς Αλληλοβοήθειας Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας.

7. Για το πιο πάνω ερώτημα, το Ε' Τμήμα του ΝΣΚ, με την Γνωμοδότηση με αριθμό 163/2014, γνωμοδότησε ομόφωνα ότι οι αποστρατευθέντες από 1-7-2011 έως 31-7-2012 αξιωματικοί δεν δικαιούνται συμπληρωματικού εφάπαξ βοηθήματος και δεν μπορούν να στηρίξουν οικονομικές αξιώσεις επί τυχόν εκδοθέντων συμπληρωματικών Φύλλων Διακοπής Μισθοδοσίας, τα οποία, σε κάθε περίπτωση, εκδόθηκαν μη νόμιμα. Η Γνωμοδότηση αυτή έγινε αποδεκτή την 22-7-2014 από τον κ. Υφυπουργό Εθνικής Άμυνας.

8. Η απόφαση αποδοχής της πιο πάνω Γνωμοδότησης είχε ως αποτέλεσμα την απόφαση της Διοικούσας Επιτροπής του ΕΛΟΑΝ να σταματήσει την χορήγηση συμπληρωματικού εφάπαξ στους αποστρατευθέντες πριν την 31-7-2012, έχοντας ήδη ικανοποιήσει 34 από τους συνολικά 221 δικαιούχους.

9. Έκτοτε λόγω της διακλαδικότητας αλλά και των παραπόνων που διατυπώνονται συνεχώς από τα στελέχη για άνιση μεταχείριση, αναλήφθηκε πρωτοβουλία νομοθετικής ρύθμισης του θέματος προκειμένου να αποκατασταθεί η διακριτή μεταχείριση μεταξύ των στελεχών. Συγκεκριμένα, η Διεύθυνση Οικονομικού της ΓΔΟΣΥ, με τα έγγραφά της με αριθμούς πρωτ. Φ.950/181/137472/Σ.2853/18-11-2015 και Φ.950/106/ΑΔ.134161/Σ.2042/12-7-2016, υπέβαλε στο Γραφείο

Νομοθετικής Πρωτοβουλίας του ΥΠΕΘΑ σχέδιο νόμου συνοδευόμενο από αιτιολογική έκθεση, το οποίο αφορούσε σε ρυθμίσεις θεμάτων των Μετοχικών Ταμείων, των Ειδικών Λογαριασμών Αλληλοβοήθειας όλων των Κλάδων κλπ., προκειμένου να τύχει ανάλογης επεξεργασίας και να οριστικοποιηθεί η δομή και το περιεχόμενό του. Στο Κεφάλαιο Β υπό τον τίτλο: Ρύθμιση Θεμάτων των Ειδικών Λογαριασμών Αλληλοβοήθειας (ΕΛΟΑ) Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας του προτεινόμενου σχεδίου νόμου είχε περιληφθεί άρθρο 3 με το ακόλουθο περιεχόμενο: «Στο τέλος της Υποπαραγράφου Γ.1. της Παραγράφου Γ του άρθρου Πρώτου του Ν. 4093/2012 (ΦΕΚ Α' 222/12-11-2012) προστίθεται νέα περίπτωση ως εξής: «40. Για τους αποστρατευθέντες στρατιωτικούς όλων των κλάδων, των οποίων η μετοχική σχέση με τον Ειδικό Λογαριασμό Αλληλοβοήθειας (ΕΛΟΑ) έληξε το χρονικό διάστημα από 1-7-2011 έως και 31-7-2012, χορηγείται συμπληρωματικό εφάπαξ βοήθημα με την προσκόμιση συμπληρωματικών φύλλων διακοπής μισθοδοσίας, που θα εκδοθούν αρμοδίως με βάση τα επανακαθορισμένα οικονομικά στοιχεία από την παρούσα υποπαραγραφο Γ1. Τα εν λόγω συμπληρωματικά φύλλα διακοπής μισθοδοσίας θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά από τους Ειδικούς Λογαριασμούς Αλληλοβοήθειας, με μοναδικό σκοπό τον λογιστικό-ταμειακό υπολογισμό των συμπληρωματικών εφάπαξ βοηθημάτων, χωρίς αυτά να δύνανται να στηρίξουν έτερες οικονομικές αξιώσεις, ενώ τα εν λόγω εφάπαξ θα χορηγηθούν κατά κρίση των Διοικουσών Επιτροπών των Ειδικών Λογαριασμών και αναλόγως της οικονομικής τους κατάστασης.».

10. Η παραπάνω διάταξη δεν συμπεριλήφθηκε στον υπό ψήφιση τότε νόμο 4407/2016 (Α' 134/27-7-2016) που αφορούσε «Ρυθμίσεις θεμάτων ΥΠΕΘΑ και άλλες διατάξεις».

11. Την 11-7-2016 έγινε αποδεκτή από τον κ. Υπουργό Εθνικής Άμυνας η Γνωμοδότηση του Ε' Τμήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους με αριθμό 137/2015, σύμφωνα με την οποία «...τα νέα φύλλα διακοπής μισθοδοσίας, με τα οποία χορηγήθηκε επιπλέον ποσοστό στο επίδομα χρόνου υπηρεσίας και μισθολογική προαγωγή, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της περίπτωσης 38 της υποπαραγράφου Γ1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 σε συνδυασμό με την παράγραφο 12 α του άρθρου 4 του ν. 4151/2013, δυνάμει των οποίων αναπροσαρμόστηκε η σύνταξη από το ΓΛΚ των στρατιωτικών, που αποχώρησαν, λόγω συνταξιοδότησης, κατά το χρονικό διάστημα από 1-7-2011 έως

OK

ΓΥ

31-12-2012, παράγουν έννομα δικαιώματα αναπροσαρμογής του μερίσματος, που καταβάλλουν τα Μετοχικά Ταμεία Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας καθώς και της οικονομικής ενίσχυσης των Ειδικών Κλάδων Οικονομικής Ενίσχυσης Μερισματούχων ΜΤΣ, ΜΤΝ και ΜΤΑ (ΕΚΟΕΜΣ – ΕΚΟΕΜΝ – ΕΚΟΕΜΑ), από 1-8-2012 και εντεύθεν...»

12. Μετά την αποδοχή της πιο πάνω Γνωμοδότησης, επανήλθε - με πρωτοβουλία του ΓΕΝ - το θέμα της χορήγησης συμπληρωματικού εφάπαξ βοηθήματος στους αποστρατευθέντες κατά το χρονικό διάστημα από 1-7-2011 έως 31-7-2012 με νομοθετική ρύθμιση. Σύμφωνα με το έγγραφο του ΓΕΝ με αριθμό πρωτ. Φ.952.1/03/280765/Σ.360/22-2-2018, η νομοθετική διαδικασία ανεστάλη για άγνωστο χρονικό διάστημα.

13. Ενόψει της έκδοσης των πιο πάνω δύο Γνωμοδοτήσεων του ΝΣΚ, με αριθμούς 163/2014 και 137/2015, η ερωτώσα Υπηρεσία προβληματίζεται σχετικά με το αν η καταβολή συμπληρωματικού εφάπαξ βοηθήματος στους αποστρατευθέντες από 1-7-2011 έως 31-7-2012 Αξιωματικούς βρίσκει όμοιο νόμιμο έρεισμα με την αναδρομική αναπροσαρμογή των συντάξιμων αποδοχών των ίδιων ως άνω προσώπων, επισημαίνοντας ότι τα Μετοχικά Ταμεία υποχρεούνται να δεχθούν αναπροσαρμοσμένα μισθολογικά στοιχεία των αποστρατευθέντων στελεχών, προκειμένου να καταβάλουν τα μερίσματα, ενώ έχουν ήδη καταβάλει παροχές (εφάπαξ) στα ίδια στελέχη με μειωμένους συντελεστές, γεγονός το οποίο συνιστά άνιση και διακριτική μεταχείριση μεταξύ των στελεχών.

14. Συναφώς, με την εγκύκλιο με αριθ. οικ. 2/85127/0022/22-11-2012 της 22^{ης} Διεύθυνσης Μισθολογίου του ΓΛΚ παρασχέθηκαν οδηγίες για την εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4093/2012. Ειδικότερα, για την προαναφερθείσα περίπτωση 38 β της Υποπαραγράφου Γ1 της Παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του νόμου αυτού στην ως άνω εγκύκλιο δίνεται η εξής κατευθυντήρια γραμμή: «...Επιπλέον, επισημαίνεται ότι, σε περίπτωση αποχώρησης λόγω συνταξιοδότησης αμειβομένων με ειδικά μισθολόγια, κατά το χρονικό διάστημα από 1-7-2011 έως 31-7-2012, οι αρμόδιες υπηρεσίες τους θα εκδώσουν τις τυχόν απαιτούμενες διοικητικές πράξεις χορήγησης επιπλέον ποσοστού στο επίδομα χρόνου υπηρεσίας και μισθολογικών προαγωγών, χωρίς δικαίωμα λήψης αναδρομικών διαφορών αποδοχών ενέργειας για το εν λόγω χρονικό διάστημα.»

Νομοθετικό πλαίσιο

15. Στο άρθρο 17 παρ. 1 του ν.δ. 398/1974 «Περί Ταμείων Αλληλοβοηθείας Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας» (Α' 116), όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο, ορίζονταν τα εξής: «1. Το υπό των Ταμείων Αλληλοβοηθείας Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας χορηγούμενον εφάπαξ βοήθημα εις τους εξερχομένους του Στρατεύματος μετόχους τούτων συνίσταται εκ του αθροίσματος βασικού μισθού, προσαυξήσεως ευδοκίμου παραμονής και επιδόματος πολυετούς υπηρεσίας, δι' ων емισθοδοτήθη ο δικαιούχος κατά την ημέραν της εξόδου του, πολλαπλασιαζομένου επί τον αριθμόν των ετών συμμετοχής τούτου εις το Ταμείον. Δια χρόνον μικρότερον του έτους υπολογίζεται ανάλογον ποσοστόν. Χρόνος ίσος ή μεγαλύτερος του δεκαπενθημέρου λογίζεται ως πλήρης μήνας, μικρότερος δε του δεκαπενθημέρου δεν υπολογίζεται.»

16. Στο άρθρο 38 παρ. 5 του ν. 3986/2011 «Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής Μεσοπροθέσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012 - 2015» (Α' 152) ορίζονται τα εξής: «Αναστέλλονται από 1-7-2011 και μέχρι τη θέσπιση νέου ενιαίου μισθολογίου: α) Οι διατάξεις ... της παραγράφου Α.1. του άρθρου 51 του ν. 3205/2003 (Α' 297) ... β) Οι διατάξεις του προβλέπουν μισθολογική προαγωγή των αμειβομένων με τις διατάξεις του Β' Μέρους του ν. 3205/2003. γ) ...»

17. Με το ν. 4024/2011 «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, ενιαίο μισθολόγιο – βαθμολόγιο, εργασιακή εφεδρεία και άλλες διατάξεις εφαρμογής του μεσοπροθέσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2012 -2015» (Α' 226) καθιερώθηκε το νέο ενιαίο μισθολόγιο των δημοσίων υπαλλήλων, στο δε άρθρο 27 παρ. 2 τούτου ορίσθηκαν τα εξής: «Οι διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 38 του ν. 3986/2011 (Α' 152) εξακολουθούν να ισχύουν και μετά την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Κεφαλαίου για τους λειτουργούς και υπαλλήλους που δεν εμπίπτουν ρητά στις διατάξεις του»

18. Με το άρθρο πρώτο Παράγραφος Γ, Υποπαράγραφος Γ.1. του ν. 4093/2012 «Έγκριση Μεσοπροθέσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016 – Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του ν. 4046/2012 και του Μεσοπροθέσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016» (Α' 222) επανακαθορίσθηκε, μεταξύ άλλων, το ειδικό μισθολόγιο των στρατιωτικών. Στη διάταξη δε της υποπερίπτωσης β' της περίπτωσης 38 της Υποπαραγράφου Γ.1. της Παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του νόμου αυτού ορίζονται τα εξής: «38. α. ... β. Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 27 του ν. 4024/2011 (Α' 226) προστίθενται οι λέξεις: «και μέχρι την

τροποποίηση των διατάξεων του Β' Μέρους του ν. 3205/2003 με τις οποίες επέρχονται μειώσεις στα ειδικά μισθολόγια». Επομένως, η διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 27 του ν. 4024/2011, όπως συμπληρώθηκε με την περ. 38 β της Υποπαραγράφου Γ.1. της Παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, ισχύει ως εξής: «Οι διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 38 του ν. 3986/2011 (Α' 152) εξακολουθούν να ισχύουν και μετά την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Κεφαλαίου για τους λειτουργούς και υπαλλήλους που δεν εμπίπτουν ρητά στις διατάξεις του και μέχρι την τροποποίηση των διατάξεων του Β' Μέρους του ν. 3205/2003 με τις οποίες επέρχονται μειώσεις στα ειδικά μισθολόγια»

19. Εξάλλου, στην παράγραφο 12 α του άρθρου 4 του ν. 4151/2013 ορίζεται ότι: «12.α. Οι συντάξεις όσων από τα πρόσωπα που υπάγονται στα ειδικά μισθολόγια των παραγράφων 13 έως και 36 της υποπαραγράφου Γ1 της παραγράφου Γ' του ν. 4093/2012 αναπροσαρμόζονται από 1-8-2012 οίκοθεν από τις αρμόδιες Διευθύνσεις Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις αυτές σε συνδυασμό και με τις διατάξεις του π.δ. 169/2007. Ειδικά για την αναπροσαρμογή των συντάξεων όσων από τα ανωτέρω πρόσωπα έχουν αποχωρήσει από την Υπηρεσία από 1-7-2011 και μετά, λαμβάνονται υπόψη, μετά από σχετική αίτηση του ενδιαφερομένου και την προσκόμιση σχετικής διοικητικής πράξης της Υπηρεσίας από την οποία αποχώρησε και οι διατάξεις της περίπτωσης 38 της υποπαραγράφου Γ1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012».

20. Στην εισηγητική έκθεση του ως άνω νόμου και ειδικά για τη διάταξη της παραγράφου 12 του άρθρου 4 αυτού, ορίζεται ότι: «Με τις διατάξεις της παρ. 12 προβλέπεται η αναπροσαρμογή από 1-8-2012 των συντάξεων των συνταξιούχων του Δημοσίου που υπάγονται στα μισθολόγια της παρ. β' του άρθρου 1 του ν. 4093/2012 σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των παρ. 13 έως και 36 καθώς και της παρ. 38 της υποπαραγράφου Γ1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012. Η εν λόγω αναπροσαρμογή επιβάλλεται από τις ήδη ισχύουσες διατάξεις της παρ. 2 των άρθρων 9 και 34 του π.δ. 169/2007, όπως επανειλημμένα έχουν ερμηνευθεί οι διατάξεις αυτές με σωρεία σχετικών αποφάσεων της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Οι προτεινόμενες διατάξεις κρίνονται επιβεβλημένες, επειδή για πρώτη φορά με την αυτοδίκαιη αναπροσαρμογή των συντάξεων, σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις, θα υπάρξει μείωση αυτών».

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και του όλου νομικού πλαισίου, στο οποίο εντάσσονται και από την υπαγωγή σε αυτές των πραγματικών περιστατικών που προκύπτουν από το φάκελο της εξεταζόμενης υπόθεσης και τέθηκαν υπόψη του Τμήματος, συνάγονται τα ακόλουθα:

21. Από τη γραμματική διατύπωση του άρθρου 17 παρ. 1 του ν.δ/τος 398/1974, όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο, προκύπτει ότι το εφάπαξ βοήθημα, που χορηγείται από τους Ειδικούς Λογαριασμούς Αλληλοβοήθειας του Στρατού, του Ναυτικού και της Αεροπορίας στους αποστρατευόμενους στρατιωτικούς, καθορίζεται από το άθροισμα του βασικού μισθού, της προσαύξησης ευδόκιμης παραμονής και του επιδόματος πολυετούς υπηρεσίας, με τα οποία μισθοδοτείτο πράγματι ο δικαιούχος κατά την ημέρα της εξόδου του από την υπηρεσία, πολλαπλασιαζόμενο με τον αριθμό των ετών της συμμετοχής του στον οικείο Ειδικό Λογαριασμό Αλληλοβοήθειας (ΕΛΟΑΣ, ΕΛΟΑΝ και ΕΛΟΑΑ). Για τον υπολογισμό, επομένως, του εφάπαξ βοηθήματος λαμβάνεται υπόψη το άθροισμα του βασικού μισθού, της προσαύξησης ευδόκιμης παραμονής και του χρονοεπιδόματος, όπως το ποσό αυτό διαμορφώνεται, είναι απαιτητό και πράγματι καταβαλλόμενο κατά την ημέρα εξόδου από την υπηρεσία του αξιωματικού.

22. Από τις διατάξεις, εξάλλου, των άρθρων 38 παρ. 5 του ν. 3986/2011, 27 παρ. 2 του ν. 4024/2011, του άρθρου πρώτου Παράγρ. Γ Υποπαράγρ. Γ1 περίπτωση 38 β του ν. 4093/2012 και του άρθρου 4 παρ. 12 του ν. 4151/2013 συνάγονται τα εξής:

23. Με την παρ. 5 περ. α' του άρθρου 38 του ν. 3986/2011, ανεστάλη από 1-7-2011 και μέχρι τη θέσπιση του νέου ενιαίου μισθολογίου των δημοσίων υπαλλήλων, μεταξύ άλλων, η εφαρμογή του άρθρου 51 παρ. 1 του ν. 3205/2003, που προέβλεπε τη χορήγηση στους υπαλλήλους του Δημοσίου, των ΝΠΔΔ κλπ. επιπλέον ποσοστού 4% επί του επιδόματος χρόνου υπηρεσίας με τη συμπλήρωση ορισμένου χρόνου υπηρεσίας. Επίσης, με την περ. β' της ίδιας ως άνω παρ. 5 ανεστάλη από 1-7-2011 και η εφαρμογή των διατάξεων που προέβλεπαν τη μισθολογική προαγωγή, μεταξύ άλλων και των στρατιωτικών {(άρθρα 5 και 6 του ν. 2838/2000 (Α' 179), όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 37 του ν. 3016/2002 (Α' 110), καθώς και 10 του ν. 2936/2001 (Α' 166)}.

ΓΧ

Δ

24. Με τις ρυθμίσεις του ν. 4024/2011, με τον οποίο καθιερώθηκε το νέο ενιαίο μισθολόγιο των δημοσίων υπαλλήλων, επανήλθαν σε ισχύ οι διατάξεις που αφορούσαν στη χορήγηση χρονοεπιδόματος και προσαυξήσεων, λόγω μισθολογικών προαγωγών, στους υπαγόμενους στο νόμο αυτό υπαλλήλους. Στην παρ. 2 όμως, του άρθρου 27 του ίδιου νόμου, ορίστηκε ότι οι διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 38 του ν. 3986/2011 εξακολουθούν να ισχύουν και μετά την εφαρμογή αυτού για τους λειτουργούς τους μη εμπίπτοντες στις ρυθμίσεις του, δηλαδή για όσους υπάγονται σε ειδικά μισθολόγια, στους οποίους περιλαμβάνονται και τα μόνιμα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων.

25. Μετά την ισχύ, με το ν. 4093/2012, του νέου ειδικού μισθολογίου των στρατιωτικών, με τη διάταξη της υποπερίπτωσης β' της περίπτωσης 38 της Υποπαραγράφου Γ1 της Παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του νόμου αυτού, επανήλθαν σε ισχύ, από 1-8-2012, οι ανασταλείσες (από 1-7-2011) διατάξεις, που προβλέπουν τη χορήγηση χρονοεπιδόματος και προσαυξήσεων λόγω μισθολογικών προαγωγών στους στρατιωτικούς. Επομένως, από 1-8-2012 και εντεύθεν κατέστη δυνατή η αναδρομική χορήγηση στους στρατιωτικούς επιπλέον ποσοστού 4% στο επίδομα χρόνου υπηρεσίας, καθώς και η αναδρομική απονομή σ' αυτούς μισθολογικών προαγωγών με τη συμπλήρωση του απαιτούμενου χρόνου υπηρεσίας (από 1-7-2011 και εντεύθεν). Τα οικονομικά αποτελέσματα, όμως, από την κατά τα ανωτέρω χορήγηση επιδόματος χρόνου υπηρεσίας και μισθολογικών προαγωγών δεν μπορεί να ανατρέχουν σε ημερομηνία προγενέστερη της 1ης-8-2012.

26. Με τις διατάξεις της παρ. 12 α του άρθρου 4 του ν. 4151/2013 (Α' 103) ορίζεται ότι για την αναπροσαρμογή των συντάξεων όσων, από τους αμειβόμενους με ειδικά μισθολόγια, έχουν αποχωρήσει από την Υπηρεσία από 1-7-2011 και μετά, λαμβάνονται υπόψη, μετά από σχετική αίτηση του ενδιαφερομένου και την προσκόμιση σχετικής διοικητικής πράξης της Υπηρεσίας από την οποία αποχώρησε και οι διατάξεις της περίπτωσης 38 της υποπαραγράφου Γ 1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012.

27. Συνεπώς, από τις εν λόγω διατάξεις αναγνωρίζεται η βούληση του νομοθέτη του ν. 4093/2012 (όπως αυτή αποτυπώνεται ερμηνευτικά και στην ως άνω εγκύκλιο της 22ης Διεύθυνσης Μισθολογίου του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους) για την αναδρομική, από 1-7-2011 και εντεύθεν, απονομή χρονοεπιδόματος και μισθολογικών προαγωγών, μεταξύ άλλων, σε στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων, με την έκδοση σχετικών διοικητικών πράξεων. Ο προσδιορισμός των σχετικών ποσών

του εν λόγω επιδόματος και των μισθολογικών προαγωγών θα γίνει επί των νέων (μειωμένων) αποδοχών, που ισχύουν από 1-8-2012 και εντεύθεν [οι οποίες, ωστόσο, κρίθηκαν αντισυνταγματικές με την απόφαση με αριθμό 2192/2014 της Ολομέλειας του ΣτΕ], όπως άλλωστε σαφώς προκύπτει και από την εισηγητική έκθεση του ν. 4151/2013 (άρθρο 4 παρ. 12 α), που παρατέθηκε παραπάνω στην παράγραφο 20 της παρούσας.

28. Τυχόν αντίθετη ερμηνευτική εκδοχή, ότι, δηλαδή, από τις διατάξεις της υποπερίπτωσης β' της περίπτωσης 38 της υποπαραγράφου Γ.1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, δεν θεμελιώνεται δικαίωμα αναδρομικής απονομής μισθολογικής προαγωγής στα αποστρατευθέντα κατά το χρονικό διάστημα από 1-7-2011 έως 31-7-2012 στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων, θα είχε ως συνέπεια την απώλεια προσμετρητέου χρόνου για την απονομή μισθολογικής προαγωγής (κατά τις κείμενες διατάξεις) για τα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων, που αποστρατεύθηκαν κατά το ως άνω χρονικό διάστημα και, συνεπώς, ζήτημα άνισης μεταχείρισής τους, ως προς το ζήτημα αυτό και κατ' επέκταση ως προς το ύψος της σύνταξής τους, σε σχέση με τα λοιπά στελέχη των Ε.Δ., μια έννομη συνέπεια που δεν ήταν στην πρόθεση και τη βούληση του νομοθέτη του ν. 4093/2012 να επέλθει.

29. Περαιτέρω, από τον συνδυασμό της διάταξης της παραγράφου 2 του άρθρου 27 του ν. 4024/2011, όπως συμπληρώθηκε με την περίπτωση 38 β' της Υποπαραγράφου Γ.1. της Παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, με αυτήν της παραγράφου 1 του άρθρου 17 του ν.δ. 398/1974 προκύπτει, ότι οι αποστρατευθέντες κατά το χρονικό διάστημα από 1-7-2011 έως 31-7-2012 αξιωματικοί δεν δικαιούνται συμπληρωματικού εφάπαξ βοηθήματος, αφού το πραγματικό ύψος των δικαιούμενων αποδοχών τους κατά την ημέρα της εξόδου τους από την υπηρεσία δεν μεταβλήθηκε μετά την ισχύ του ν. 4093/2012, το δε εφάπαξ βοήθημα ορθά υπολογίστηκε με βάση τις καταβαλλόμενες σε αυτούς κατά την πιο πάνω ημέρα αποδοχές (ΝΣΚ 163/2014).

30. Εξάλλου, οι πιο πάνω αποστρατευθέντες δεν μπορούν να στηρίξουν αξίωση λήψης συμπληρωματικού εφάπαξ στα νέα φύλλα διακοπής μισθοδοσίας, με τα οποία χορηγήθηκε επιπλέον ποσοστό στο επίδομα χρόνου υπηρεσίας και μισθολογική προαγωγή, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της περίπτωσης 38 της υποπαραγράφου Γ1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 σε συνδυασμό με την παράγραφο 12 α του άρθρου 4 του ν. 4151/2013, για το λόγο ότι

τα οικονομικά αποτελέσματα από την κατά τα ανωτέρω χορήγηση επιδόματος χρόνου υπηρεσίας και μισθολογικών προαγωγών δεν δύνανται να ανατρέχουν σε ημερομηνία προγενέστερη της 1-8-2012.

31. Αντίθετα, τα παραπάνω νέα φύλλα διακοπής μισθοδοσίας, δυνάμει των οποίων αναπροσαρμόστηκε η σύνταξη από το ΓΛΚ των στρατιωτικών, που αποχώρησαν, λόγω συνταξιοδότησης, κατά το χρονικό διάστημα από 1-7-2011 έως 31-7-2012, παράγουν έννομα δικαιώματα αναπροσαρμογής του μερίσματος, που καταβάλλουν τα Μετοχικά Ταμεία Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας, καθώς και της οικονομικής ενίσχυσης των Ειδικών Κλάδων Οικονομικής Ενίσχυσης Μερισματούχων ΜΤΣ, ΜΤΝ και ΜΤΑ (ΕΚΟΕΜΣ – ΕΚΟΕΜΝ – ΕΚΟΕΜΑ), από 1-8-2012 και εντεύθεν. Και τούτο διότι το ως άνω χρονικό διάστημα προσμετράται ως χρόνος για την απονομή μισθολογικής προαγωγής και τη χορήγηση επιπλέον ποσοστού στο επίδομα χρόνου υπηρεσίας, ενώ κατά τη διάρκειά του «πάγωσε» μόνον η καταβολή των σχετικών ποσών (ΝΣΚ 137/2015).

Απάντηση

32. Κατ' ακολουθία των προεκτεθέντων, στο τεθέν ερώτημα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα ΣΤ') γνωμοδοτεί, ομόφωνα, ως εξής: το εφάπαξ βοήθημα των αποστρατευθέντων κατά το χρονικό διάστημα από 1-7-2011 έως 31-7-2012 αξιωματικών ορθά υπολογίσθηκε, σύμφωνα με την ισχύουσα τότε διάταξη του άρθρου 17 παρ. 1 του ν.δ. 398/1974, με βάση τις «παγωμένες» αποδοχές τους κατά την ημέρα εξόδου τους από την υπηρεσία, ενώ τα οικονομικά αποτελέσματα των νέων φύλλων διακοπής μισθοδοσίας, με τα οποία χορηγήθηκε επιπλέον ποσοστό στο επίδομα χρόνου υπηρεσίας και μισθολογική προαγωγή, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της περιπτ. 38 β της υποπαραγράφου Γ1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 σε συνδυασμό με την παράγραφο 12 α του άρθρου 4 του ν. 4151/2013, δεν δύνανται να ανατρέχουν σε ημερομηνία προγενέστερη της 1-8-2012.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 29-6-2018

Ο Πρόεδρος του Τμήματος

Γ. Χαλκιάς

ΙΩΑΝΝΗΣ – ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΛΚΙΑΣ
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Ν.Σ.Κ.

Η Εισηγήτρια

Anna Kantzia

ANNA ΔΙΟΝ. ΚΑΝΤΖΙΑ
ΠΑΡΕΔΡΟΣ Ν.Σ.Κ.